

1913

1. Beh. af Lovf. indeh. Tillæg til Lyndeloven.

1914

har fundet Sted. Dette er ikke korrekt. — Specialia i Lovforslaget skal jeg ikke komme ind paa. Der vil maaske blive nedsat et Udvalg, — det nye Thing er jo blevet lyksaliggjort med en Del nye Medlemmer ved Siden af de ældre, — og i saa Tilfælde vilde jeg sætte Pris paa, at den første Del blev forandret saaledes, at Fæstevæsenet blev Gjenstand for Næring, paa hvilke Betingelser man nu vilde gjøre det, og at anden Del blev indskrænket nysgigtig til Opnaaelsen af det Formaal, at Kontrahenterne, hvad enten det nu er Husbonden eller Lyendet, bleve sikrede mod Følgerne af Kontraksbrud, og altsaa paa den anden Side bleve straffede for Kontraksbrud uden Persons Ansæelse.

Chr. Jensen: Med Hensyn til § 1 i Lovforslaget vil jeg sige, at jeg forstaaer den saaledes, at hvor der ikke er Trang til de saakaldte Fæstemænd, ville de ikke komme. Jeg synes ikke, at jeg kan læse Lovforslaget saaledes, at det bestemmer, at disse Fæstemænd skulle indsættes over hele Landet. Der staar navnlig i første Linie, at det skal være forbudt uden Tilladelse for Betaling at udføre denne Forretning. — Fæstemændene skulle søge Bevilling, naar de ville drive en saadan Næring; naar de ville drive den for Betaling, skulle de have Tilladelse dertil af de kommunale Raad eller paa Landet af Amtsrådet. Hvor der derimod ikke er Trang til dem, hvor man ikke har Brug for dem, tror jeg ikke, at man vil indlade sig med dem; man vil vist nok sige: Vi have ikke Brug for Eder, vi give Eder ikke denne Tilladelse. Men maaske har jeg forstaaet Paragrafen feil. Skal den ikke forstaaes saaledes, er jeg villig til at give min Stemme til, at den da ændres i denne Retning. Jeg ønsker ikke, at der skal ansættes saadanne Fæstemænd overalt i Landet, hvor der ikke er Brug for dem. Grunden til, at jeg forlangte Ordet, var nogle Bemærkninger, som fremkom fra det ærede Medlem fra Ribe Amts 3die Valgkreds (Buss). Jeg kan være ganske enig med det ærede Medlem i, at det vilde være heldigt, om Forholdet overalt var saa godt, som han sagde, det var mellem ham og hans Folk, idet han yttrede, at naar han ikke kunde faae Ejendene uden ved Lov, vilde han ikke have dem. Jeg er fuldkommen enig med det ærede Medlem i den Tankegang, at, naar alle Forhold være saa gode som hos ham, og naar ibrigt Menneffene være saa gode, som de burde være, behøvede vi ikke Love, men det ærede Medlem maa endelig

ikke glemme, at det er for Menneffenes Stetheds Skyld, at Lovene skrives, og det ærede Medlem har vist levet saalænge, at han har set, at der virkelig gives Lyende, som løbe af Tjenersten uden Grund, ellers har han ikke set saa meget, som jeg har set. (Buss: Husbonden jager dem ofte væk uden Grund!). Det er muligt nok, men der er ogsaa Straf for Husbonden i saadanne Tilfælde. Jeg vil imidlertid sige frit ud, at skal den Tankegang, som det ærede Medlem lige saa vel som det ærede Medlem ved Siden af mig (Holstein) og det ærede Medlem fra Ribe Amts 1ste Valgkreds (Kruse) have udviklet, forstaaes bogstaveligt, saaledes at der skal være fuldstændig Lighed mellem Husbond og Lyende, saa kan jeg ikke gaa med dertil; jeg er mere konservativ end de Herre i denne Retning. De Herre maa nemlig vide, at der er en gammel Tradition, en god gammel Skik, som jeg mener bør følges, og det er den, at Lyendet skal lyde sin Husbond. Det Standpunkt kan jeg ikke forlade, og det ærede Medlem fra Ribe Amts 3die Valgkreds (Buss) maa vide, at jeg ikke sølte mig truffen af hans Ord, der jo næsten lød som en Bebrejdelse mod mig, at jeg var enig med Landstinget i, hvad det har vedtaget. Det rammer slet ikke mig. Naar jeg tror, at det er rigtigt, hvad Landstinget vedtager, og hvad Regjeringen fremlægger, saa stemmer og taler jeg for det, fordi min Overbevisning gaar i den Retning. Det maa det ærede Medlem endelig vide, at jeg gjør. — Skulde det ærede Medlems Tankegang forstaaes bogstaveligt saaledes, at f. Ex. Husbonden skulde byde den ene Dag og Lyenden den anden, kunde jeg ikke længere følge med. Med Hensyn til at Ejernerne skulde have deres Ret, naar der bliver begaaet Uret imod dem, er jeg fuldstændig enig med det ærede Medlem. Men jeg har været Vidne til, at Forholdet har udviklet sig flere Steder saaledes, at Lyendet ikke engang har spurgt om Tilladelse til at gaa i Byen om Helligdagene eller om Aftenen, og det betragter jeg som en Ufsik; og jeg har været Vidne til, at Husbonden, som behandle deres Lyende godt, og om hvem Ingen kan sige Andet, ikke have vovet, naar de fik Lyende, som havde vænnet sig til denne Uvane: at gaae uden at spørge om Forlov, at sætte sig derimod og føre dem tilbage fra denne Ufsik — thi jeg kalder det en Uvane og en Ufsik at gaae uden at spørge — de have ikke vovet, siger jeg, at holde paa det, som jeg kalder god Skik, nemlig at bede om Forlov; thi de være bange for, at Lyendet saa